

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı : 4417
Tarih : 13.12.2019

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
KÜTÜPHANE VE ARŞİV
HİZMETLERİ BAŞKANLIĞI
Tarih: 13/12/2019
Sayı: -120.10-E.00000581823

0000581823

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ'NE

Şırnak'ın Cizre ve Silopi ilçesinde 14 Aralık 2015 tarihinde Şırnak Valiliği tarafından süresiz sokağa çıkma yasağı ilan edilerek, bu yasak günlerce kesintisiz bir şekilde sürdürülmüştür. Sokağa çıkma yasakları süresince çok sayıda insan yaşamını yitirmiştir. Sokağa çıkma yasağı kararlarının Anayasa ve Türkiye'nin taraf olduğu Uluslararası İnsan Hakları Sözleşmeleri hükümlerine uygunluğu ve bu kararların uygulanmasında ortaya çıkan yaşam hakkı ihlalleri ve hukuksuzlukların ortaya çıkarılması, bu ihlallerde sorumluluğu olanlarla ilgili soruşturmalara yürütülmesi, delillerin ve tanıkların dinlenerek sorumluların yargı önüne çıkarılması ile sokağa çıkma yasaklarının toplumda yarattığı maddi ve manevi tahribatların belirlenmesi amacıyla Anayasa'nın 98'inci İç Tüzüğü'nün 104'üncü ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederiz.

Hasan ÖZGÜNEŞ

Şırnak Milletvekili

Öyle ki Birleşmiş Milletler raporunda da binaların tamamen yıkılarak olası bütün delil edildiği ifadeleri yer almıştır.

Binalardan çıkarılan enkazın Dicle Nehri kenarına döküldüğü ve bu enkazın içinde cenaze parçalarının görüldüğü kamuoyuna yansıyan bilgiler arasındadır.

14 Aralık 2015 tarihinde Şırnak Valiliği tarafından sokağa çıkma yasağı ilan edilerek, bu yasak 79 gün boyunca kesintisiz bir şekilde sürdürülmüştür. Eş zamanlı olarak Silopi ilçesinde de ilan edilen sokağa çıkma yasakları süresince sokağa çıkma yasağı kararlarının Anayasa ve Türkiye'nin taraf olduğu uluslararası İnsan Hakları Sözleşmeleri hükümlerine uygunluğu ve bu kararların uygulanmasında ortaya çıkan yaşam hakkı ihlalleri ve hukuksuzlukların ortaya çıkarılması bu ihlallerde sorumluluğu olanlarla ilgili soruşturmaların yürütülmesi, delillerin ve tanıkların dinlenerek sorumluların yargı önüne çıkarılması ile sokağa çıkma yasaklarının toplumda yarattığı maddi ve manevi tahribatların belirlenmesi amacıyla bir araştırma komisyonu kurulması elzemdir.

0000581823

GEREKÇE

Sokağa çıkma yasağı adı altında uygulamaya konulan kent ablukaları dönemi, bu toprakların tarihindeki en büyük hukuksuzluklar ve insan hakları ihlalleri tablolarından biri olarak tarihe geçmiştir. Türkiye’de 16 Ağustos 2015 tarihinden itibaren 11 il ve 49 ilçede uygulanmış olan ablukalar ardında derin bir insani ve sosyal yıkım bırakmıştır.

Sokağa çıkma yasakları ve yaşanan ağır hak ihlallerinin üzerinden yaklaşık dört yıl geçmesine rağmen Şırnak’ın Cizre ve Silopi ilçelerinde yaşamını yitirenlere ilişkin açılan soruşturmaların çoğu takipsizlikle sonuçlanmıştır. Birçok davada da sanıklar hakkında daimi arama kararı verilerek faillerin bulunamadığı öne sürülmüştür. Toplamda 5 kez sokağa çıkma yasağı ilan edilen Cizre’de son yasak 14 Aralık 2015 tarihinde ilan edilmiştir.

14 Aralık 2015 tarihinde Cizre ve Silopi’de başlatılan ablukalar ile insanların özgürlük ve güvenlik hakkı, yaşam hakkı, eğitim hakkı, sağlık hakkı, vücut bütünlüğü hakkı, mülkiyetin korunması hakkı olmak üzere en temel hakları ihlal edilerek bu haklarından mahrum bırakılmıştır. Aylarca ağır silahlarla vurulan kentlerde yüzlerce insan, sadece Cizre’de kamuoyunda vahşet bodrumları olarak bilinen bodrumlarda 177 kişi olmak üzere, 292 insan yaşamını yitirmiştir. Bu kişilerden biri bebek olmak üzere, 41’i çocuk 22’si kadındır. Yine bu kişilerden 79 kişinin kimliği henüz tespit edilememiştir.

Cizre’de üç binanın bodrum katlarında yaşamını yitirenlerin neredeyse hepsinin cenazesinin parçalandığı ve yandığı tespit edilmiştir. Yine Silopi’de 19 Aralık 2015 tarihinde keskin nişancılar tarafından vurularak öldürülen Taybet İnan olayı hafızalarda derin izler bırakmıştır. 19 Aralık 2015 günü sokağa çıkma yasağının olduğu Silopi’de keskin nişancılar tarafından vurulan Taybet Ana, saatlerce yaralı halde yerde kalmış ve eşi ile çocuklarının gözleri önünde yaşamını yitirmişti. Taybet İnan’ın cenazesi tam 7 gün boyunca yerde kalmış, beyaz bayraklarla almaya giden herkese ateş açılmış ve eşi de kolundan yaralanmıştı. Cenazeyi almaya çalışan yakını Yusuf İnan da vurularak öldürülmüştü. 23 gün sonra defnedilen Taybet İnan’ın cenazesine eşi ve çocuklarının katılmasına dahi izin verilmeyerek sessizce defnedilmişti.

Yaşanan tüm bu ölümlerin sorumlularının araştırılması ve cezalandırılması bir tarafa, delillerin karartıldığı yönünde kanıtlar bulunmaktadır. Cizre’de insanların topluca öldürüldüğü mekânların iş makineleri ile kaldırıldığı ve delillerinin usulüne uygun toplanmadığı yönündeki iddialar, hem ulusal hem de uluslararası kurum ve kuruluşların da bağımsız raporlarına yansımıştır.

0000581823

1	ABDULLAH KOÇ	AĞRI	Abg
2			
3	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	Necdet İpekyüz
4	AYŞE ACAR BAŞARAN	BATMAN	A. Acar
5	İMAM TAŞÇIER	DİYARBAKIR	İmam Taşcier
6	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	Garo Paylan
7	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	Mahmut Toğrul
8	MURAT ÇEPNİ	İZMİR	Murat Çepni
9	EBRÜ GÜNAY	MARDİN	E. Günyay
10	MERAL DANIŞ BEŞTAŞ	SİİRT	Meral Daniş Beştas
11	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	Ayşe Sürücü
12	HABİP EKSİK	İĞDIR	Habip Eksik
13	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	Hüseyin Kaçmaz
14	AHMET ŞIK	İSTANBUL	Ahmet Şık
15	PERO DUNDAR	MARDİN	P. Dundar
16	TUMA ÇELİK	MARDİN	Tuma Çelik
17	RIDVAN TURAN	MERSİN	Ridvan Turan
18	ŞEVİN ÇOŞKUN	MUŞ	Şevin Çoşkun
19	MENSUR İŞİK	MUŞ	Mensur İşik
20	SERPİL KEMALBAY PEKGÖZEGÜ	İZMİR	Serpil Kemalbay